PÄÄTÖKSET

NEUVOSTON PÄÄTÖS (YUTP) 2022/376,

annettu 3 päivänä maaliskuuta 2022,

Ukrainan tilanteen johdosta tiettyihin henkilöihin, yhteisöihin ja elimiin kohdistettavista rajoittavista toimenpiteistä annetun päätöksen 2014/119/YUTP muuttamisesta

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 29 artiklan,

ottaa huomioon unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Neuvosto hyväksyi 5 päivänä maaliskuuta 2014 päätöksen 2014/119/YUTP ([1]).

(2) Päätöksen 2014/119/YUTP uudelleentarkastelun perusteella tiettyihin henkilöihin, yhteisöihin ja elimiin kohdistettavien rajoittavien toimenpiteiden soveltamista olisi jatkettava kolmen henkilön osalta 6 päivään maaliskuuta 2023 ja neljän henkilön osalta 6 päivään syyskuuta 2022. Lisäksi päätöksen 2014/119/YUTP liite olisi saatettava ajan tasalle oikeutta puolustukseen ja oikeutta tehokkaaseen oikeussuojaan koskevien tietojen, myös oikeudenmukaista ja julkista oikeudenkäyntiä kohtuullisen ajan kuluessa laillisesti perustetussa riippumattomassa ja puolueettomassa tuomioistuimessa koskevan perusoikeuden, osalta. Lisäksi yhtä henkilöä – johon kohdistuvien rajoittavien toimenpiteiden soveltaminen päättyi 6 päivänä syyskuuta 2021 – koskeva merkintä sekä tämän oikeutta puolustukseen ja oikeutta tehokkaaseen oikeussuojaan koskevat tiedot olisi poistettava.

(3) Päätös 2014/119/YUTP olisi näin ollen muutettava tämän mukaisesti,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Muutetaan päätös 2014/119/YUTP seuraavasti:

1) Korvataan 5 artiklan toinen kohta seuraavasti:

”Tätä päätöstä sovelletaan 6 päivään maaliskuuta 2023. Liitteessä olevien merkintöjen 1, 3, 7 ja 9 osalta 1 artiklan toimenpiteitä sovelletaan 6 päivään syyskuuta 2022”.

2) Muutetaan liite tämän päätöksen liitteen mukaisesti.

2 artikla

Tämä päätös tulee voimaan päivänä, jona se julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tehty Brysselissä 3 päivänä maaliskuuta 2022.

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja
G. DARMANIN

([1]) Neuvoston päätös 2014/119/YUTP, annettu 5 päivänä maaliskuuta 2014, Ukrainan tilanteen johdosta tiettyihin henkilöihin, yhteisöihin ja elimiin kohdistettavista rajoittavista toimenpiteistä (EUVL L 66, 6.3.2014, s. 26).

LIITE

Muutetaan päätöksen 2014/119/YUTP liite seuraavasti:

1) poistetaan A jaksosta (”Luettelo 1 artiklassa tarkoitetuista henkilöistä, yhteisöistä ja elimistä”) seuraavaa henkilöä koskeva merkintä:

17. Oleksandr Viktorovych Klymenko (Олександр Вікторович Клименко);

2) korvataan B jakso (”Oikeus puolustukseen ja oikeus tehokkaaseen oikeussuojaan”) seuraavasti:

”B. Oikeus puolustukseen ja oikeus tehokkaaseen oikeussuojaan

Ukrainan rikosprosessilain mukainen oikeus puolustukseen ja oikeus tehokkaaseen oikeussuojaan

Ukrainan rikosprosessilain, jäljempänä ’rikosprosessilaki’, 42 artiklan mukaan jokaisella rikosoikeudellisissa menettelyissä epäillyllä tai syytetyllä henkilöllä on oikeus puolustukseen ja oikeus tehokkaaseen oikeussuojaan. Nämä käsittävät henkilön oikeuden saada tieto siitä, mistä rikoksesta häntä epäillään tai syytetään, henkilön oikeuden saada nimenomaisesti ja nopeasti tiedot rikosprosessilain mukaisista oikeuksistaan, oikeuden saada pyynnöstä puolustusasianajaja, oikeuden esittää menettelyllisiä toimia koskevia hakemuksia sekä oikeuden hakea muutosta tutkijan, yleisen syyttäjän ja tutkintatuomarin päätöksiin, toimiin tai laiminlyönteihin.

Rikosprosessilain 303 artiklassa erotetaan toisistaan päätökset ja laiminlyönnit, jotka voidaan riitauttaa oikeudenkäyntiä edeltävässä menettelyssä (ensimmäinen kohta), sekä päätökset, toimet ja laiminlyönnit, jotka voidaan ottaa huomioon tuomioistuimessa valmistelumenettelyn aikana (toinen kohta). Rikosprosessilain 306 artiklassa säädetään, että tutkijan tai yleisen syyttäjän päätöksiä, toimia tai laiminlyöntejä koskevat valitukset tutkii paikallisen tuomioistuimen tutkintatuomari valituksen tekijän tai hänen puolustusasianajajansa tai oikeudellisen edustajansa läsnä ollessa. Rikosprosessilain 308 artiklassa säädetään, että valitukset siitä, että tutkija tai yleinen syyttäjä ei ole toiminut kohtuullisessa ajassa esitutkinnan aikana, voidaan esittää ylemmälle syyttäjälle, ja ne on käsiteltävä kolmen päivän kuluessa niiden esittämisestä. Lisäksi rikosprosessilain 309 artiklassa täsmennetään ne tutkintatuomareiden päätökset, jotka voidaan riitauttaa muutoksenhaussa, sekä se, että muihin päätöksiin voidaan soveltaa tuomioistuinvalvontaa valmistelevan menettelyn kuluessa tuomioistuimessa. Lisäksi monet menettelylliset tutkintatoimet ovat mahdollisia vain tutkintatuomarin tai tuomioistuimen päätöksen nojalla (mm. rikosprosessilain 167–175 artiklan mukainen omaisuuden takavarikointi tai rikosprosessilain 176–178 artiklan mukaiset pidättämistoimet).

Puolustusta koskevan oikeuden ja tehokasta oikeussuojaa koskevan oikeuden soveltaminen kunkin luetteloon merkityn henkilön kohdalla

1. **Viktor Fedorovych Yanukovych**

Julkisten varojen tai julkisen omaisuuden väärinkäyttöä koskevat rikosoikeudelliset menettelyt ovat vielä kesken.

Neuvoston asiakirja-aineistossa olevien tietojen perusteella Yanukovychin kohdalla on kunnioitettu oikeutta puolustukseen ja oikeutta tehokkaaseen oikeussuojaan, myös perusoikeutta saada asiansa käsitellyksi kohtuullisen ajan kuluessa riippumattomassa ja puolueettomassa tuomioistuimessa, niissä rikosoikeudellisissa menettelyissä, joihin neuvosto tukeutuu. Tästä on osoituksena erityisesti Ukrainan korruptiontorjunta-asioita käsittelevän ylimmän tuomioistuimen 10. elokuuta 2020 tekemä rikosoikeudellista menettelyä nro 42016000000000785 koskeva päätös, jossa tuomioistuin tutki Ukrainan kansallisen korruptiontorjuntaviraston hakemuksen ja myönsi luvan ottaa Yanukovych kiinni. Tuomioistuimen tuomiossa tutkintatuomari vahvisti, että Yanukovychin osallisuutta varojen väärinkäyttöön liittyvään rikokseen voitiin perustellusti epäillä, ja vahvisti Yanukovychin olevan epäillyn asemassa rikosoikeudellisessa menettelyssä.

Korruptiontorjunta-asioita käsittelevä ylin tuomioistuin totesi myös, että Yanukovych on oleskellut Ukrainan ulkopuolella vuodesta 2014. Tuomioistuin totesi, että oli olemassa riittävät perusteet uskoa, että Yanukovych pakoili esitutkintaelimiä.

Lisäksi Ukrainan korruptiontorjunta-asioita käsittelevä ylin tuomioistuin hyväksyi 15. syyskuuta 2021 Ukrainan kansallisen korruptiontorjuntaviraston pyynnön ja myönsi luvan Yanukovychin pidättämiseen. Tutkintatuomari vahvisti kyseisessä päätöksessä Ukrainan korruptiontorjunta-asioita käsittelevän ylimmän tuomioistuimen 10. elokuuta 2020 antamat päätelmät.

Rikosoikeudellisen menettelyn nro 42015000000002833 osalta Ukrainan korruptiontorjunta-asioita käsittelevä ylin tuomioistuin myönsi 25. elokuuta 2021 antamassaan tuomiossa luvan suorittaa Yanukovychiin liittyvän erityisen esitutkinnan. Tutkintatuomari vahvisti kyseisessä tuomiossa Yanukovychin olevan epäillyn asemassa ja totesi todistusaineiston antavan perustellut syyt epäillä, että Yanukovych on tehnyt rikokset, joista häntä epäillään. Tuomari myös totesi, että on perusteltuja syitä uskoa, että Yanukovych välttelee tutkintaa ja tuomioistuinta tarkoituksellisesti välttääkseen rikosoikeudellisen vastuun. Lisäksi Ukrainan korruptiontorjunta-asioita käsittelevä ylin tuomioistuin määräsi 7. lokakuuta 2021 antamassaan tuomiossa Yanukovychin tutkintavankeuteen. Tuomioistuin vahvisti kyseisessä tuomiossa Yanukovychin olevan epäillyn asemassa sekä perustellut syyt epäillä, että Yanukovych on tehnyt rikoksia. Tuomari myös korosti, että on olemassa riski, että Yanukovych pakoilee tutkintaa ja tuomioistuinta rikosoikeudellisen vastuun välttämiseksi.

Neuvoston tietojen mukaan syyttäjä katsoi 29. joulukuuta 2021, että esitutkinnan aikana kerätyt todisteet ovat riittävät syytteen nostamiseksi Yanukovychia vastaan, ja tämän asianajajille annettiin tieto esitutkinnan valmistumisesta. Puolustukselle annettiin pääsy esitutkinta-aineistoon siihen tutustumista varten Ukrainan rikosoikeudenkäyntilain määräysten mukaisesti.

Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännön mukaisesti neuvosto katsoo, että jaksot, joiden aikana Yanukovych on pakoillut tutkintaa, on jätettävä huomiotta laskettaessa ajanjaksoa, joka katsotaan merkitykselliseksi sen arvioimisessa, onko oikeutta oikeudenkäyntiin kohtuullisen ajan kuluessa noudatettu. Neuvosto katsoo näin ollen, että korruptiontorjunta-asioita käsittelevän ylimmän tuomioistuimen päätöksessä kuvaillut Yanukovychista johtuneet olosuhteet ovat vaikuttaneet merkittävästi tutkinnan kestoon.

2. **Vitalii Yuriyovych Zakharchenko**

Julkisten varojen tai julkisen omaisuuden väärinkäyttöä koskevat rikosoikeudelliset menettelyt ovat vielä kesken.

Neuvoston asiakirja-aineistossa olevien tietojen perusteella Zakharchenkon kohdalla on kunnioitettu oikeutta puolustukseen ja oikeutta tehokkaaseen oikeussuojaan, myös perusoikeutta saada asiansa käsitellyksi kohtuullisen ajan kuluessa riippumattomassa ja puolueettomassa tuomioistuimessa, niissä rikosoikeudellisissa menettelyissä, joihin neuvosto tukeutuu. Tästä ovat osoituksena erityisesti tutkintatuomarin 19. huhtikuuta 2021 antamat päätökset, joissa Zakharchenko määrätään tutkintavankeuteen, sekä 10. elokuuta 2021 päivätty Kiovan Petšerskin piirituomioistuimen tuomio, jossa annetaan lupa suorittaa erityinen esitutkinta rikosoikeudellisessa menettelyssä nro 42016000000002929. Näissä tutkintatuomareiden päätöksissä vahvistetaan Zakharchenkon olevan epäillyn asemassa ja korostetaan, että epäilty pakoilee tutkintaa välttääkseen rikosoikeudellisen vastuun.

Lisäksi neuvosto on tietoinen siitä, että Ukrainan viranomaiset ovat toteuttaneet toimenpiteitä Zakharchenkon etsimiseksi. Tutkintaelin päätti 12. helmikuuta 2020 merkitä Zakharchenkon kansainvälisten etsintäkuulutettujen luetteloon ja toimitti Ukrainan kansallisen poliisin kansainvälisen poliisiyhteistyön osastolle pyynnön tehdä merkintä Interpolin tietokantaan. Lisäksi Ukraina lähetti 11. toukokuuta 2021 Venäjän federaatiolle kansainvälistä oikeusapua koskevan pyynnön Zakharchenkon olinpaikan selvittämiseksi. Venäjä hylkäsi pyynnön 31. elokuuta 2021.

Oikeutta puolustukseen ja oikeutta tehokkaaseen oikeussuojaan ei voida katsoa loukatun olosuhteissa, joissa puolustus ei käytä kyseisiä oikeuksia.

Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännön mukaisesti neuvosto katsoo, että jaksot, joiden aikana Zakharchenko on pakoillut tutkintaa, on jätettävä huomiotta laskettaessa ajanjaksoa, joka katsotaan merkitykselliseksi sen arvioimisessa, onko oikeutta oikeudenkäyntiin kohtuullisen ajan kuluessa noudatettu. Neuvosto katsoo näin ollen, että edellä kuvatut Zakharchenkosta johtuneet olosuhteet ovat vaikuttaneet merkittävästi tutkinnan kestoon.

3. **Viktor Pavlovych Pshonka**

Julkisten varojen tai julkisen omaisuuden väärinkäyttöä koskevat rikosoikeudelliset menettelyt ovat vielä kesken.

Neuvoston asiakirja-aineistossa olevien tietojen perusteella V. Pshonkan kohdalla on kunnioitettu oikeutta puolustukseen ja oikeutta tehokkaaseen oikeussuojaan, myös perusoikeutta saada asiansa käsitellyksi kohtuullisen ajan kuluessa riippumattomassa ja puolueettomassa tuomioistuimessa, niissä rikosoikeudellisissa menettelyissä, joihin neuvosto tukeutuu. Tästä on osoituksena erityisesti Ukrainan korruptiontorjunta-asioita käsittelevän ylimmän tuomioistuimen 2. lokakuuta 2020 antama päätös, jolla hylättiin V. Pshonkan asianajajien valitus, jolla pyrittiin kumoamaan 22. joulukuuta 2014 annettu rikosepäilyä koskeva lausunto. Tuomioistuin totesi, että rikosepäilyä koskeva lausunto annettiin tiedoksi Ukrainan rikosoikeudenkäyntilain mukaisesti, ja vahvisti V. Pshonkan olevan epäillyn asemassa rikosoikeudellisessa menettelyssä. Lisäksi Ukrainan korruptiontorjunta-asioita käsittelevä ylin tuomioistuin hylkäsi 7. toukokuuta 2020 ja 9. marraskuuta 2020 vaatimuksen ryhtyä käsittelemään asiaa, perustuen asianajajien valitukseen, joka koski Ukrainan kansallisen korruptiontorjuntaviraston toimimattomuutta rikosoikeudellisissa menettelyissä. Korruptiontorjunta-asioita käsittelevän ylimmän tuomioistuimen muutoksenhakujaosto vahvisti kyseiset päätökset 1. kesäkuuta 2020 ja 26. marraskuuta 2020.

Lisäksi Ukrainan korruptiontorjunta-asioita käsittelevä ylin tuomioistuin hylkäsi 16. helmikuuta 2021 asianajajien valituksen, jolla pyrittiin kumoamaan Ukrainan kansallisen korruptiontorjuntaviraston 14. tammikuuta 2021 antama esitutkinnan keskeyttämistä koskeva päätös. Tuomioistuin vahvisti kyseisessä päätöksessä V. Pshonkan olevan epäillyn asemassa. Lisäksi Ukrainan korruptiontorjunta-asioita käsittelevä ylin tuomioistuin hylkäsi 11. maaliskuuta 2021 V. Pshonkan asianajajien valituksen, joka koski syyttäjän laiminlyöntiä.

Neuvosto on tietoinen siitä, että Ukrainan viranomaiset ovat toteuttaneet toimenpiteitä V. Pshonkan etsimiseksi. Venäjän federaation toimivaltaisille viranomaisille lähetettiin 24. heinäkuuta 2020 kansainvälistä oikeusapua koskeva pyyntö V. Pshonkan olinpaikan selvittämiseksi ja hänen kuulustelemisekseen. Venäjä hylkäsi kyseisen pyynnön. Venäjän viranomaiset hylkäsivät aiemmin niille vuosina 2016 ja 2018 lähetetyt kansainvälistä oikeusapua koskevat pyynnöt.

Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännön mukaisesti neuvosto katsoo, että jaksot, joiden aikana V. Pshonka on pakoillut tutkintaa, on jätettävä huomiotta laskettaessa ajanjaksoa, joka katsotaan merkitykselliseksi sen arvioimisessa, onko oikeutta oikeudenkäyntiin kohtuullisen ajan kuluessa noudatettu. Neuvosto katsoo näin ollen, että korruptiontorjunta-asioita käsittelevän ylimmän tuomioistuimen päätöksessä kuvatut V. Pshonkasta johtuneet olosuhteet sekä kansainvälistä oikeusapua koskevien pyyntöjen aiempi käsittelemättä jättäminen ovat vaikuttaneet merkittävästi tutkinnan kestoon.

6. **Viktor Ivanovych Ratushniak**

Julkisten varojen tai julkisen omaisuuden väärinkäyttöä koskevat rikosoikeudelliset menettelyt ovat vielä kesken.

Neuvoston asiakirja-aineistossa olevien tietojen perusteella Ratushniakin kohdalla on kunnioitettu oikeutta puolustukseen ja oikeutta tehokkaaseen oikeussuojaan, myös perusoikeutta saada asiansa käsitellyksi kohtuullisen ajan kuluessa riippumattomassa ja puolueettomassa tuomioistuimessa, niissä rikosoikeudellisissa menettelyissä, joihin neuvosto tukeutuu. Tästä ovat osoituksena erityisesti tutkintatuomarin 19. huhtikuuta 2021 antamat päätökset, joissa Ratushniak määrätään tutkintavankeuteen, sekä 10. elokuuta 2021 päivätty Kiovan Petšerskin piirituomioistuimen tuomio, jossa annetaan lupa suorittaa erityinen esitutkinta rikosoikeudellisessa menettelyssä nro 42016000000002929. Näissä tutkintatuomareiden päätöksissä vahvistetaan Ratushniakin olevan epäillyn asemassa ja korostetaan, että epäilty pakoilee tutkintaa välttääkseen rikosoikeudellisen vastuun.

Neuvosto on tietoinen siitä, että Ukrainan viranomaiset ovat toteuttaneet toimenpiteitä Ratushniakin etsimiseksi. Tutkintaelin päätti 12. helmikuuta 2020 merkitä Ratushniakin kansainvälisten etsintäkuulutettujen luetteloon ja toimitti Ukrainan kansallisen poliisin kansainvälisen poliisiyhteistyön osastolle pyynnön tehdä Interpolin tietokantaan merkintä. Lisäksi Ukraina lähetti 11. toukokuuta 2021 Venäjän federaatiolle kansainvälistä oikeusapua koskevan pyynnön Ratushniakin olinpaikan selvittämiseksi. Venäjä hylkäsi pyynnön 31. elokuuta 2021.

Oikeutta puolustukseen ja oikeutta tehokkaaseen oikeussuojaan ei voida katsoa loukatun olosuhteissa, joissa puolustus ei käytä kyseisiä oikeuksia.

Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännön mukaisesti neuvosto katsoo, että jaksot, joiden aikana Ratushniak on pakoillut tutkintaa, on jätettävä huomiotta laskettaessa ajanjaksoa, joka katsotaan merkitykselliseksi sen arvioimisessa, onko oikeutta oikeudenkäyntiin kohtuullisen ajan kuluessa noudatettu. Neuvosto katsoo näin ollen, että edellä kuvatut Ratushniakista johtuneet olosuhteet ovat vaikuttaneet merkittävästi tutkinnan kestoon.

7. **Oleksandr Viktorovych Yanukovych**

Julkisten varojen tai julkisen omaisuuden väärinkäyttöä koskevat rikosoikeudelliset menettelyt ovat vielä kesken.

Neuvoston asiakirja-aineistossa olevien tietojen perusteella O. Yanukovychin kohdalla on kunnioitettu oikeutta puolustukseen ja oikeutta tehokkaaseen oikeussuojaan, myös perusoikeutta saada asiansa käsitellyksi kohtuullisen ajan kuluessa riippumattomassa ja puolueettomassa tuomioistuimessa, niissä rikosoikeudellisissa menettelyissä, joihin neuvosto tukeutuu. Tästä ovat osoituksena erityisesti Ukrainan korruptiontorjunta-asioita käsittelevän ylimmän tuomioistuimen antamat päätökset. Rikosoikeudellisen menettelyn nro 42015000000002833 osalta Ukrainan korruptiontorjunta-asioita käsittelevä ylin tuomioistuin myönsi 25. elokuuta 2021 antamassaan tuomiossa luvan suorittaa O. Yanukovychiin liittyvän erityisen esitutkinnan. Tutkintatuomari vahvisti kyseisessä tuomiossa O. Yanukovychin olevan epäillyn asemassa ja totesi todistusaineiston antavan perustellut syyt epäillä, että O. Yanukovych on tehnyt rikokset, joista häntä epäillään. Tuomari myös totesi, että on perusteltu syy uskoa, että O. Yanukovych välttelee tutkintaa ja tuomioistuinta tarkoituksellisesti välttääkseen rikosoikeudellisen vastuun.

Lisäksi Ukrainan korruptiontorjunta-asioita käsittelevä ylin tuomioistuin määräsi 13. lokakuuta 2021 antamassaan tuomiossa O. Yanukovychin tutkintavankeuteen. Tuomioistuin vahvisti kyseisessä tuomiossa O. Yanukovychin olevan epäillyn asemassa sekä perustellut syyt epäillä, että O. Yanukovych on tehnyt rikoksia. Tuomari myös korosti, että on olemassa riski, että tutkintaa ja tuomioistuinta pakoillaan rikosoikeudellisen vastuun välttämiseksi.

Neuvoston tietojen mukaan syyttäjä katsoi 29. joulukuuta 2021, että esitutkinnan aikana kerätyt todisteet ovat riittävät syytteen nostamiseksi O. Yanukovychia vastaan, ja tämän asianajajille annettiin tieto esitutkinnan valmistumisesta. Puolustukselle annettiin pääsy esitutkinta-aineistoon siihen tutustumista varten Ukrainan rikosoikeudenkäyntilain määräysten mukaisesti.

Neuvosto on tietoinen siitä, että Ukrainan viranomaiset ovat toteuttaneet toimenpiteitä Venäjän federaatiossa oleskelevan ja tutkintaa pakoilevan O. Yanukovychin etsimiseksi.

Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännön mukaisesti neuvosto katsoo, että jaksot, joiden aikana O. Yanukovych on pakoillut tutkintaa, on jätettävä huomiotta laskettaessa ajanjaksoa, joka katsotaan merkitykselliseksi sen arvioimisessa, onko oikeutta oikeudenkäyntiin kohtuullisen ajan kuluessa noudatettu. Neuvosto katsoo näin ollen, että edellä kuvatut O. Yanukovychista johtuneet olosuhteet ovat vaikuttaneet merkittävästi tutkimuksen kestoon.

9. **Artem Viktorovych Pshonka**

Julkisten varojen tai julkisen omaisuuden väärinkäyttöä koskevat rikosoikeudelliset menettelyt ovat vielä kesken.

Neuvoston asiakirja-aineistossa olevien tietojen perusteella A. Pshonkan kohdalla on kunnioitettu oikeutta puolustukseen ja oikeutta tehokkaaseen oikeussuojaan, myös perusoikeutta saada asiansa käsitellyksi kohtuullisen ajan kuluessa riippumattomassa ja puolueettomassa tuomioistuimessa, niissä rikosoikeudellisissa menettelyissä, joihin neuvosto tukeutuu. Tästä on osoituksena erityisesti Ukrainan korruptiontorjunta-asioita käsittelevän ylimmän tuomioistuimen 8. heinäkuuta 2020 antama päätös, jolla hylättiin A. Pshonkan asianajajien valitus, jolla pyrittiin kumoamaan syyttäjän 30. huhtikuuta 2015 antama esitutkinnan keskeyttämistä koskeva päätös. Tuomioistuin totesi myös, että rikosepäilyä koskeva lausunto annettiin tiedoksi Ukrainan rikosoikeudenkäyntilain mukaisesti, ja vahvisti A. Pshonkan olevan epäillyn asemassa rikosoikeudellisessa menettelyssä.

Lisäksi Ukrainan korruptiontorjunta-asioita käsittelevä ylin tuomioistuin hylkäsi 10. helmikuuta 2021 asianajajien valituksen, jolla pyrittiin kumoamaan Ukrainan kansallisen korruptiontorjuntaviraston 14. tammikuuta 2021 antama esitutkinnan keskeyttämistä koskeva päätös. Tuomioistuin vahvisti kyseisessä päätöksessä A. Pshonkan olevan epäillyn asemassa. Lisäksi Ukrainan korruptiontorjunta-asioita käsittelevä ylin tuomioistuin hylkäsi 11. maaliskuuta 2021 A. Pshonkan asianajajien valituksen, joka koski syyttäjän laiminlyöntiä.

Neuvosto on tietoinen siitä, että Ukrainan viranomaiset ovat toteuttaneet toimenpiteitä A. Pshonkan etsimiseksi. Venäjän federaation toimivaltaisille viranomaisille lähetettiin 24. heinäkuuta 2020 kansainvälistä oikeusapua koskeva pyyntö epäillyn olinpaikan selvittämiseksi ja hänen kuulustelemisekseen. Venäjä hylkäsi kyseisen pyynnön. Venäjän viranomaiset hylkäsivät aiemmin niille vuonna 2018 lähetetyn kansainvälistä oikeusapua koskevan pyynnön.

Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännön mukaisesti neuvosto katsoo, että jaksot, joiden aikana A. Pshonka on pakoillut tutkintaa, on jätettävä huomiotta laskettaessa ajanjaksoa, joka katsotaan merkitykselliseksi sen arvioimisessa, onko oikeutta oikeudenkäyntiin kohtuullisen ajan kuluessa noudatettu. Se katsoo näin ollen, että korruptiontorjunta-asioita käsittelevän ylimmän tuomioistuimen päätöksessä kuvatut A. Pshonkasta johtuneet olosuhteet sekä kansainvälistä oikeusapua koskevan pyynnön aiempi käsittelemättä jättäminen ovat vaikuttaneet merkittävästi tutkinnan kestoon.

12. **Serhiy Vitalyovych Kurchenko**

Julkisten varojen tai julkisen omaisuuden väärinkäyttöä koskevat rikosoikeudelliset menettelyt ovat vielä kesken.

Neuvoston asiakirja-aineistossa olevien tietojen perusteella Kurchenkon kohdalla on kunnioitettu oikeutta puolustukseen ja oikeutta tehokkaaseen oikeussuojaan, myös perusoikeutta saada asiansa käsitellyksi kohtuullisen ajan kuluessa riippumattomassa ja puolueettomassa tuomioistuimessa, niissä rikosoikeudellisissa menettelyissä, joihin neuvosto tukeutuu. Tästä on osoituksena erityisesti se, että puolustukselle ilmoitettiin rikosoikeudellista menettelyä nro 42016000000003393 koskevan esitutkinnan valmistumisesta 28. maaliskuuta 2019, ja sille annettiin pääsy aineistoon siihen tutustumista varten. Neuvosto on tietoinen siitä, että puolustus on parhaillaan tutustumassa aineistoon. Lisäksi Ukrainan kansallinen korruptiontorjuntavirasto antoi 11. lokakuuta 2021 Kurchenkon puolustusasianajajille tiedoksi esitutkinnan valmistumisen ja pääsyn esitutkinta-aineistoon siihen tutustumista varten. Neuvosto sai tiedon siitä, että Ukrainan kansallinen korruptiontorjuntavirasto esitti pyynnön määräajan vahvistamiseksi puolustuksen suorittamalle tarkastelulle, jotta voidaan puuttua viivästykseen, joka aiheutuu puolustuksen tarkastellessa esitutkinta-aineistoa.

Rikosoikeudellisen menettelyn nro 12014160020000076 osalta Odessan muutoksenhakutuomioistuin hyväksyi 18. syyskuuta 2020 tekemällään päätöksellä syyttäjän valituksen ja määräsi Kurchenkon tutkintavankeuteen ehkäisevänä toimenpiteenä. Tuomioistuin totesi myös, että Kurchenko lähti Ukrainasta vuonna 2014 eikä hänen sijaintipaikkaansa voida vahvistaa. Tuomioistuin totesi, että Kurchenko pakoilee esitutkintaelimiä välttääkseen rikosoikeudellisen vastuun. Kyivskyin alueen Odessan kaupungin piirituomioistuin antoi 20. joulukuuta 2021 luvan erityiseen esitutkintaan syytetyn poissa ollessa. Lisäksi Kyivskyin alueen Odessan kaupungin piirituomioistuin hylkäsi 20. lokakuuta 2021 asianajajien valituksen, jolla pyrittiin kumoamaan syyttäjän 27. heinäkuuta 2021 antama esitutkinnan keskeyttämistä koskeva päätös.

Neuvosto on tietoinen siitä, että Ukrainan viranomaiset ovat toteuttaneet toimenpiteitä Kurchenkon etsimiseksi. Odessan alueen kansallisen poliisin pääosasto toimitti 13. toukokuuta 2021 Interpolin ja Europolin Ukrainan osastolle pyynnön julkaista Kurchenkoa koskeva Interpolin julkaisema kansainvälinen etsintäkuulutus. Pyyntöä käsitellään. Neuvostolle ilmoitettiin, että Ukrainan viranomaiset lähettivät 29. huhtikuuta 2020 Venäjän federaatiolle kansainvälistä oikeusapua koskevan pyynnön, joka palautettiin 28. heinäkuuta 2020 ilman täytäntöönpanoa.

Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännön mukaisesti neuvosto katsoo, että jaksot, joiden aikana Kurchenko on pakoillut tutkintaa, on jätettävä huomiotta laskettaessa ajanjaksoa, joka katsotaan merkitykselliseksi sen arvioimisessa, onko oikeutta oikeudenkäyntiin kohtuullisen ajan kuluessa noudatettu. Neuvosto katsoo näin ollen, että Odessan muutoksenhakutuomioistuimen päätöksessä kuvatut Kurchenkosta johtuneet olosuhteet sekä kansainvälistä oikeusapua koskevan pyynnön toteuttamatta jättäminen ovat vaikuttaneet merkittävästi tutkinnan kestoon.”